

3D TEHNOLOGIJE

Deja Muck

KAKO NASTANE 3D OBJEKT

EKSTRUDIRANJE MATERIALOV

5

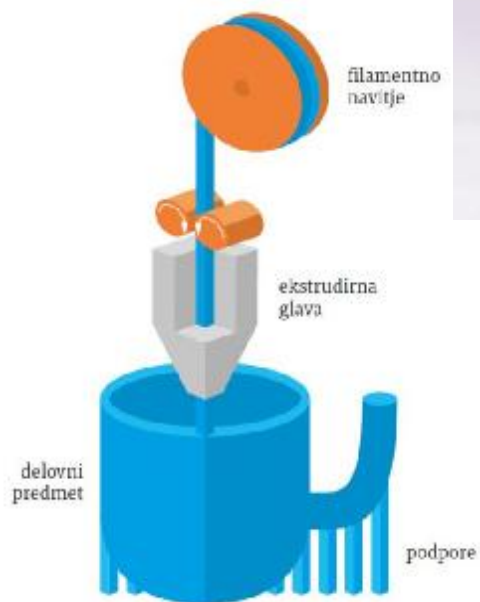
EKSTRUDIRANJE MATERIALOV

- 1 ekstrudiranje termoplastov ...
- 2 ekstrudiranje živil in biokemijskih substanc ...
- 3 ekstrudiranje termoplastov z granulatno ali praškasto obliko osnovnega materiala, ekstrudiranje betona ...

6

EKSTRUDIRANJE MATERIALOV / TERMOPLASTOV

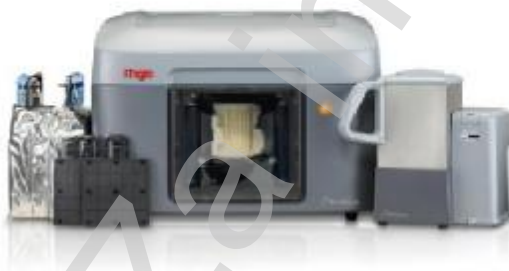
q št. ekstrudirnih glav

Izdelava:

- q konceptualni prototipi
- q funkcionalni prototipi
- q izdelava kalupov
- q končni izdelki (DDM)

7

EKSTRUDIRANJE MATERIALOV / TERMOPLASTOV

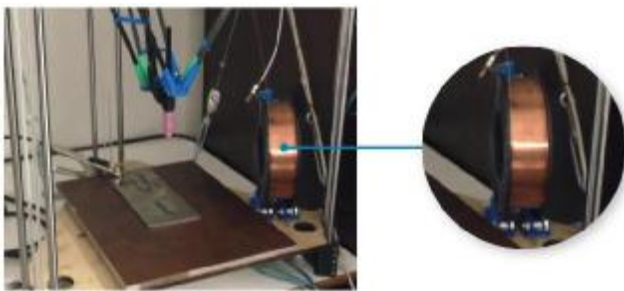

8

EKSTRUDIRANJE MATERIALOV / KOMPOZITNIH TERMOPLASTOV, ZLITIN

Filament z dodanimi vlakni lesa (levo), delci keramike (desno).

Ekstrudiranje titanove zlitine – WAAM (FDMm).

9

EKSTRUDIRANJE MATERIALOV / KOVIN, KERAMIKE, GLINE

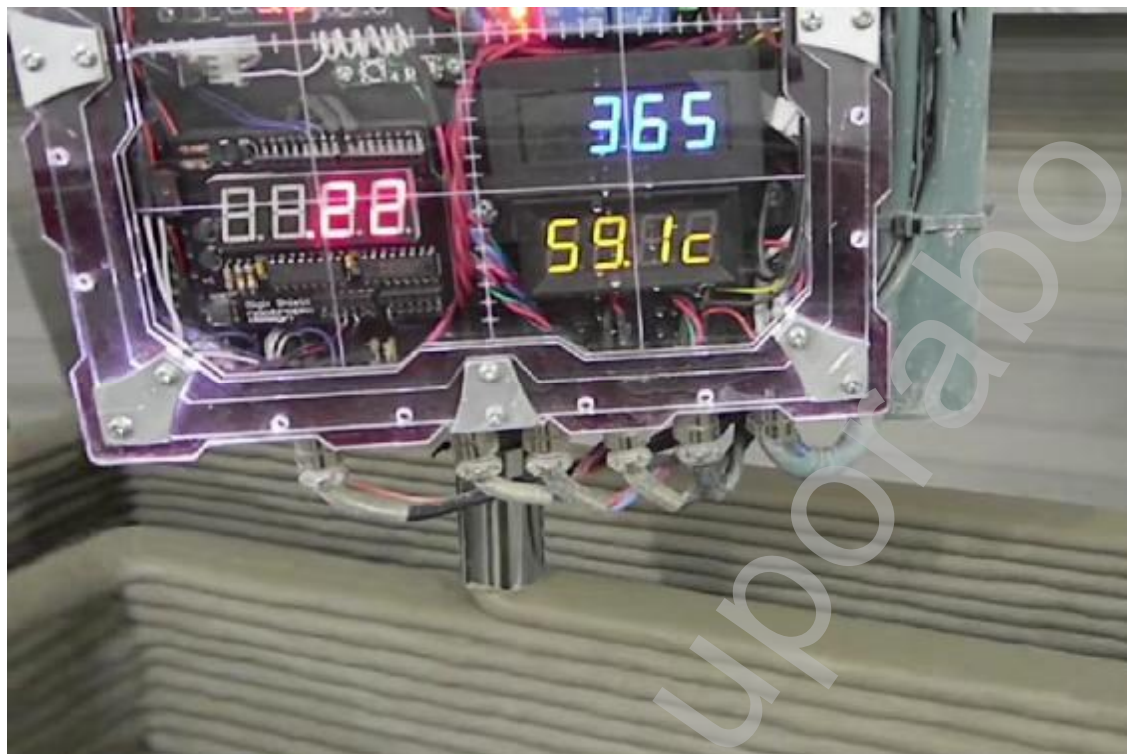
- q večstopenjski proces (praškast material + vezivo (PP, vosek) > 60:40); ekstrudiranje, T obdelava. FDC, FDM

- q ekstrudiranje gline

10

EKSTRUDIRANJE MATERIALOV / BETONA

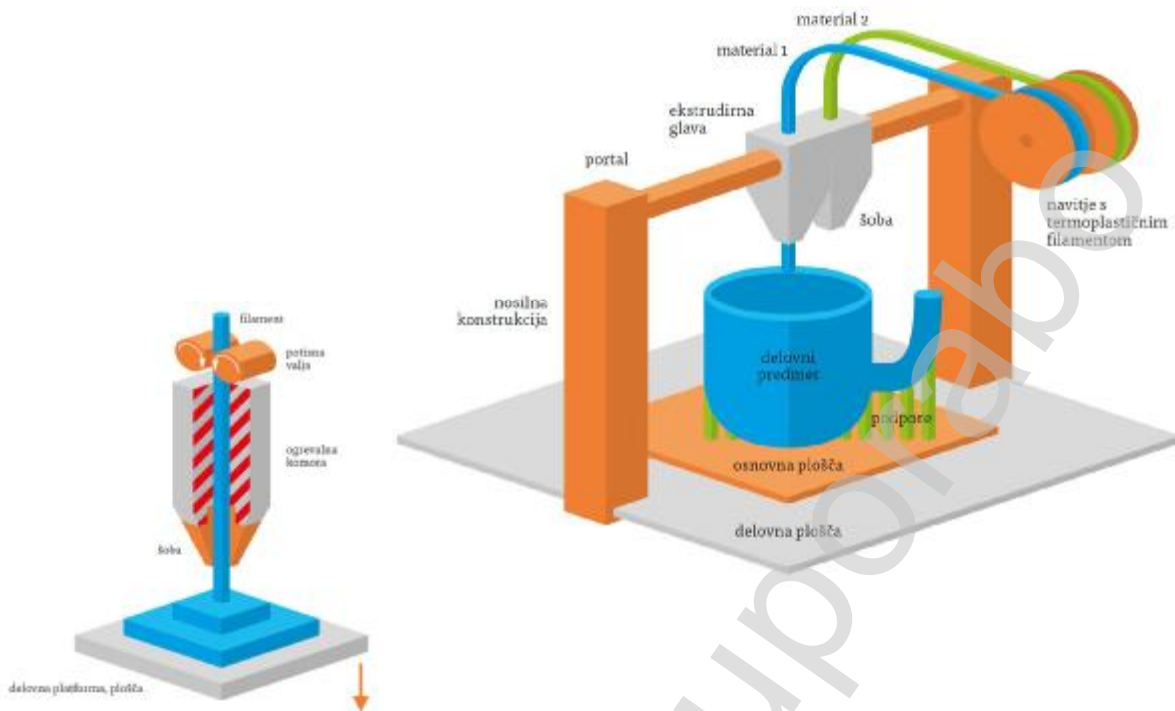
11

EKSTRUDIRANJE MATERIALOV / ŽIVIL

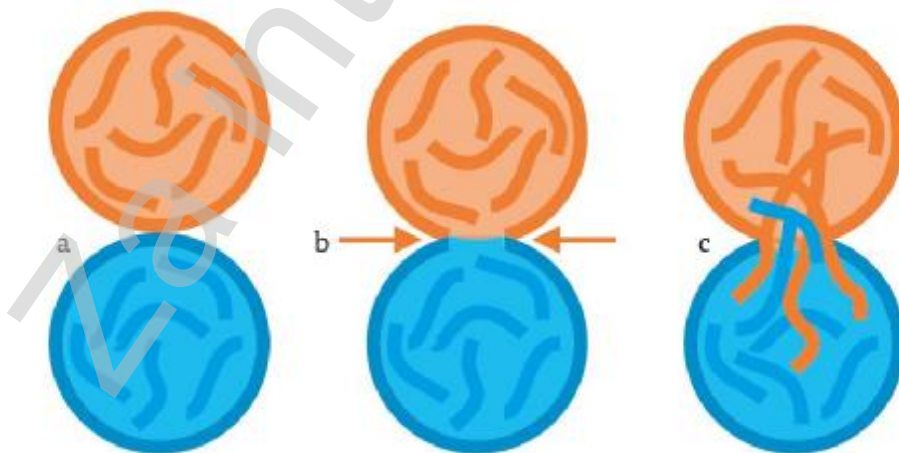
12

EKSTRUDIRANJE MATERIALOV / TERMOPLASTOV

13

EKSTRUDIRANJE MATERIALOV / TERMOPLASTOV

Stopenjski proces povezovanja deponiranih filamentov:

- q a - vzpostavitev površinskega kontakta
- q b - vratni prehod
- q c - randomizacija

14

EKSTRUDIRANJE MATERIALOV / TERMOPLASTOV

votlo

močno

skoraj polno

linijski

rombičen

satast

- q gostota zapolnitve (print strength), levo
- q vzorec zapolnitve (print pattern), desno

15

EKSTRUDIRANJE MATERIALOV / TERMOPLASTOV

Podporne strukture

- q fizično lomljenje, ročno ali s kleščami > odstranjevanje podpor iz trdnejših termoplastov (npr. ABS). BASS (break away support system);
- q topljenje podpor v vodni raztopini NaOH v UZ kopeli > odstranjevanje »topljivih« termoplastov (npr. PLA). WWSS (waterwork (soluble) support system).

16

EKSTRUDIRANJE MATERIALOV / TERMOPLASTOV

Naknadna obdelava

- q **Peskanje** s polimernim medijem (bead blasting) > visoka gladkost. Uporaba recikliranega materiala > plastic blast media (PBM) z različno stopnjo abrazivnosti.
- q **Lepljenje** (bonding and gluing) uporabimo, kadar izdelujemo velike predmete, (epoksi ali cianoakrilatna lepila) ali topila, ki kemično topijo spojne površine. Uporaba tudi > varjenja z vročim zrakom ali UZ.
- q **Galvanizacija** (electroplating) > nanos kovinskega sloja (npr. Cr, Ni, Cu, Ag, Au) > poveča trdnost in odpornost proti obrabi in izboljšanje mehanskih lastnosti.
- q **Barvanje** (painting) > čiščenje površine (razmastitev), (nanos primerjev > zaznava artefaktov), barvanje / lakiranje.

17

EKSTRUDIRANJE MATERIALOV / TERMOPLASTOV

Prednosti

- q izdelava konceptualnih, funkcionalnih prototipov in končnih izdelkov
- q različna gostota zapolnitve predmeta
- q širok nabor materialov
- q preprosto odstranjevanje podpornega materiala
- q preprosta naknadna obdelava
- q preprosto vzdrževanje naprave

Slabosti

- q natančnost izdelave
- q opazni (stopničasti) prehodi
- q krožni presek filamenta > problem kotnih struktur
- q omejena hitrost
- q parcialno krčenje > hitro segrevanje, ohlajanje

18

EKSTRUDIRANJE MATERIALOV / TERMOPLASTOV

Materiali

 <p>ABSPLUS (acrylonitrile butadiene styrene) Opaque standard plastic in 9 colours</p>	 <p>ABSi (acrylonitrile butadiene styrene - translucent) Translucent standard plastic in 3 colors</p>
 <p>ABS M30 (acrylonitrile butadiene styrene) Opaque standard plastic in 6 colors</p>	 <p>ABS-M30i (acrylonitrile butadiene styrene - ISO 10993 USP Class VI biocompatible) Biocompatible, sterilizable engineering plastic</p>
 <p>ABS-ESD7 (acrylonitrile butadiene styrene - static dissipative) Static-dissipative with target surface resistance of 107 ohms</p>	 <p>ASA (acrylonitrile styrene acrylate) UV resistant, durable standard plastic</p>
 <p>FDM NYLON 6 (polyamide6) Tough, ductile engineering plastic</p>	 <p>FDM NYLON 12 (polyamide12) Tough, impact-resistant engineering plastic</p>

19

EKSTRUDIRANJE MATERIALOV / TERMOPLASTOV

Materiali

 <p>FDM NYLON 6 (polyamide6) Tough, ductile engineering plastic</p>	 <p>FDM NYLON 12 (polyamide12) Tough, impact-resistant engineering plastic</p>
 <p>PC (Polycarbonate) Strong engineering plastic in white</p>	 <p>PC-ABS (polycarbonate - acrylonitrile butadiene styrene) Plastica tecnica a impatto elevato di colore nero</p>
 <p>PC-ISO (polycarbonate - ISO 10993 USP Class VI biocompatible) Stronger, biocompatible, sterilizable engineering plastic</p>	 <p>PPSF (polyphénylsulfone) Sterilizable, strong high-performance plastic</p>
 <p>ULTEM 9085 (polyetherimide) FST-rated high-performance plastic</p>	 <p>ULTEM 1010 (polyetherimide) Strongest, most heat-resistant FDM material</p>
 <p>ST-130 (Sacrificial Tooling) Designed specifically for hollow composite parts.</p>	<p>...</p>

20

EKSTRUDIRANJE MATERIALOV / TERMOPLASTOV

Kompozitni materiali – nekomercialni tiskalniki

MetalFil - Brass

StoneFil - Terracotta

StoneFil - Pottery Clay

Entwined - Hemp Filament

EasyWood - Birch

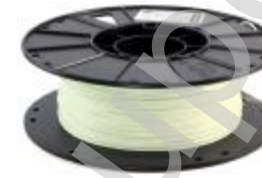
EasyCork - Light

Wound Up - Coffee Filament

Buzzed - Beer Filament

Glass Filled PLA Industrial Gray

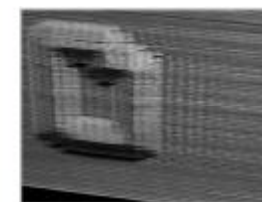
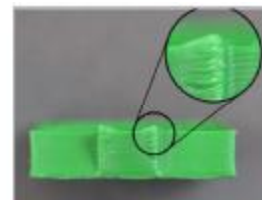
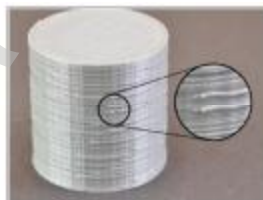
...

EKSTRUDIRANJE MATERIALOV / TERMOPLASTOV

Izzivi pri tisku s tehnologijo ekstrudiranja materialov

[3D Printing Troubleshooting: 34 Common 3D Printing Problems](#)

[Print Quality Troubleshooting Guide](#)

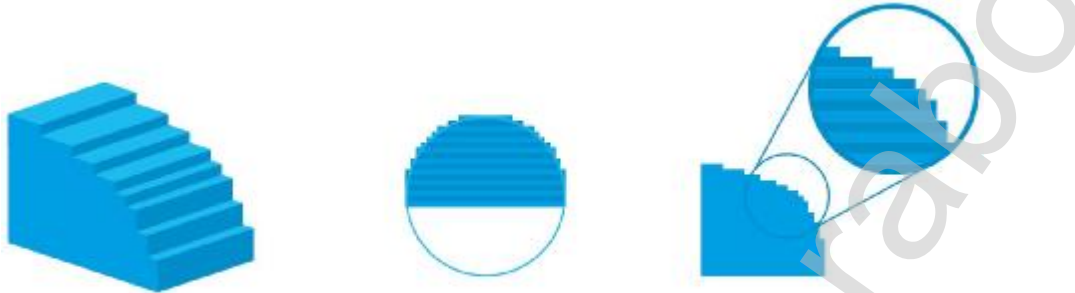

...

ZNAČILNI POJAVI PRI 3D-TISKU

Površina predmeta, izdelanega s tradicionalnim injekcijskim kalupnim brizganjem (levo), in površina predmeta, izdelanega s tehnologijo 3D-tiska (desno).

Izdelava predmeta v slojih z dodatkom materiala za nadaljnjo obdelavo.

stopničasta struktura

manj opazna

bolj opazna

Vpliv orientacije predmeta na opaznost stopničaste strukture površine.